

Sivil topluma gençlik aşısı!

Son küresel finansal ve ekonomik kriz gençlerin, yaşadıkları ülkelerin gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun, içinde yaşadıkları toplumda değişim taleplerini en etkili biçimde dile getiren ve duyuran bir kesim olduklarını bir kez daha hepimize hatırlattı. 'Wall Street'i İşgal Et' eylemlerinden İspanya'daki 'Öfkeliler' hareketine, Arap ülkelerindeki ayaklanmalardan Yunanistan ve İtalya'daki öğrenci hareketlerine kadar dünyanın birçok yerinde gençler salt istatistiksel bir veri ve ne zaman geleceği belli olmayan bir 'geleceğin' liderleri olmaktan öte, şimdinin aktif yurttaşları olduklarını, söz sahibi olmadıkları yanlış ekonomik ve sosyal politika kararlarının bedelini tek başlarına ödemek istemediklerini ve kendilerini etkileyecek her türlü politikaların karar alma süreçlerine katılımlarının sağlanması gerektiğini bütün dünyaya iletmiş oldu.

'Gençlerin katılımı' uzun bir süredir özellikle hem Avrupa Konseyi hem Avrupa Birliği hem de çeşitli Birleşmiş Milletler kuruluşları tarafından desteklenen bir kavram. Bu kavram temel olarak, gençlerin kendilerini ilgilendiren konularda hem bireysel hem de sivil toplum girişimleri ve örgütleri aracılığıyla tartışma ve karar alma mekanizmalarına katılımlarını ifade ediyor. Bu bağlamda, artık birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde gençler ekonomik ve sosyal kalkınmada anahtar bir faktör ve fırsat olarak kabul edilirken, 15-24 yaş arasında yaklaşık 12,5 milyon genç nüfusa sahip Türkiye'de gençlik çok yakın bir zamana kadar 'yaramazlık yapmamaları' için kontrol edilmesi, 'suça bulaşmaması' için göz kulak olunması gereken bir grup olarak algılandı. Bu algı hem devlet hem de toplum nezdinde

tümüyle ortadan kalkmamış olsa da, artık gençlerin hem ekonomik hayata katılımı hem de ülkenin değişim, dönüşümüne katkı yapabilecekleri düşüncesi daha fazla benimseniyor.

Özellikle Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik sürecinin de etkisiyle gençlerin sivil toplum örgütlerine ilgisi ve kendi gençlik sivil toplum örgütlerini kurmaları, kendilerini ve daha genel olarak toplumu ilgilendiren konulardaki karar verme süreçlerine ve mekanizmalarına katılım isteklerinin bir yansıması olarak görülebilir. Milletvekili seçilme yaşının düşürülmesinden

üniversite yönetimlerinde temsil edilmeye, gençlere hizmet sunan kurumların politika geliştirme süreçlerinde söz sahibi olmaktan çevresel, ekonomik ve sosyal sorunlara müdahil olmaya kadar birçok alanda gönüllü çalışmalar yapan gençlerin 'hak temelli' çalışmalar yürüten sivil toplum örgütlerinde ve karar mekanizmalarında daha fazla etkin rol almalarının teşvik edilmesi, sadece sivil toplumun etkinliğinin ve etkililiğinin artmasına değil aynı zamanda Türkiye'nin evrensel normlarla uyumlu bir demokrasiye sahip olma çabalarına da kuşkusuz önemli bir katkı sunacaktır.

Hem dünya üzerinde yaşayan bir milyar kişiyi teknolojiyi kullanarak aynı platformda buluşturan kişinin yirmili yaşlarında bir genç olması bile başlı başına gençlerin nasıl bir değişim potansiyeline ve dönüştürücü güce sahip olduğunu göstermeye yetmiyor mu zaten?

Ozan Çakmak
STGMD Genel Sekreteri

1 Aralık Dünya AIDS Günü

1 Aralık 1981 yılında tanımlanan HIV ve AIDS'e yönelik korunma ve farkındalığı arttırmak amacıyla 1 Aralık Dünya AIDS gününde birçok kampanyalar, etkinlikler ve çalışmalar yürütülmüştür. Kırmızı kurdele; "AIDS'i biliyorum, AIDS'e karşı korunuyorum ve AIDS'ten ölenlere saygı duyuyorum" anlamı ile 1 Aralık Dünya AIDS Günü'nün simgesi oldu. (bianet.org)

STGM'den

Engelli Hakları Platformu

Engelli Hakları Platformu'nun sürdürülebilirliğini sağlamak ve kurumsallaşmasını desteklemek için 21 ayrı STÖ temsilcisinin katılımıyla 15-16 Eylül tarihlerinde STGM'nin desteğiyle bir arama toplantısı gerçekleştirildi.

Nejat Taştan'ın kolaylaştırıcılığını yaptığı toplantı, Engelli Ayrımcılığını Önleme ve Mücadele Platformu ile Engelli Hakları İzleme, Savunuculuk ve Hakları Geliştirme Platformu'nun çalışmalarının değerlendirilmesi ile başladı. Süleyman Akbulut ve İdil Işıl Gül'ün sunumlarının ardından platformların hazırladıkları gölge raporlarla yürüttükleri savunuculuk çalışmalarına dikkat çekildi ve Engelli Platformu'nun da bu çalışmaları sürdürmesi kararlaştırıldı. Platform, toplantıda oluşturduğu kısa vadeli eylem planı ile çalışmalarına devam ederken, önümüzdeki günlerde uzun vadeli stratejisini de oluşturacak.

Doğu Akdeniz'in gençlik örgütü temsilcileri STGM Adana'da ihtiyaçlarını konuştu

Doğu Akdeniz'de gençlik alanında faaliyet gösteren 20 STÖ temsilcisinin katılımıyla bir ihtiyaç analizi toplantısı yapıldı.

STGM'nin düzenlediği toplantıda Doğu Akdeniz bölgesindeki gençlik STÖ'lerinin çalışmaları konuşularak hangi alanlarda desteğe ihtiyaç duyduklarını belirlemek amacıyla bir ihtiyaç analizi yapıldı. Çalışma sonucunda kamu ile işbirliği, kent konseylerine etkin katılım, kaynak geliştirme, iletişim, gönüllü yönetimi, savunuculuk, eğitmen eğitimi konuları öne çıktı. Bunun yanında Doğu Akdeniz bölgesindeki gençlik STÖ'lerinin oluşturacağı bir ağ kurulması için de çalışmalar STGM Adana Yerel Destek Merkezi'nin katkısıyla sürdürülecek. STGM gelecek faaliyetlerini ihtiyaç analizlerini dikkate alarak planlayacak.

Gençlerin Karar Alma Süreçlerine Katılımı

Siviliz'in bu sayısında "Gençlerin karar alma süreçlerine katılımı" konusunu işledik. Bu kapsamda Genç Engelliler Spor Kulübü Derneği'nden Celal Karadoğan, Ege Gençlik Meclisleri Birliği kolaylaştırıcısı Serap Özbey, Gençlik ve Değişim Derneği başkanı Umur Suvari, DeM Deneyimsel Eğitim Merkezi'nden Mustafa Erdoğan, İzmir Dikili Roman Derneği'nden Sitem Kara ve Şebeke Projesi koordinatörü Özlem Ezgin ile söyleştik.

ARKADAŞLAR, BİR YEREL GENÇLİK KONSEYİ OLUSTURACAĞSAK KANTİNİNDE MUTLAKA BİR HAMBURGER MENÜSÜ OLMALI, HAKSIZ MIYIM??

Kapasite Geliştirme Koordinatörümüz Özgün Emre Sorkun'u Brüksel'e uğurladık. İdari ve Mali İşler Koordinatörümüz Nejat Taştan da görevini aramıza yeni katılan arkadaşımız Serap Madazlı'ya bıraktı. STGM ekibi içinde de bazı değişiklikler yaptık; Belma Beyaz Hibe Programları Koordinatörü ve Özgür Mehmet Kütküt İletişim Koordinatörü olarak çalışmaya devam edecek. Ayrıca Özge Konuralp Koordinatör Yardımcısı, Hanzade Germiyanoğlu Kurumsal İletişim Koordinatörü, Baran Pasin Denizli, Osman Sarı Eskişehir ve Özge Yılmaztürk Adana Yerel Destek Merkezleri asistanları olarak aramıza katıldılar. Ayrılan tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyor, yeni arkadaşlarımıza da hoşgeldin diyoruz!

Gençler kaynak olarak görülmeli

Genç Engelliler Spor Kulübü Derneği'nden Celal Karadoğan ile gençliğin katılımı hakkında konuştuk.

Derneğiniz ne zaman kuruldu? Çalışma alanlarınızdan, yaptığınız faaliyetlerden kısaca bahseder misiniz?

Derneğimi 2005 yılında kuruldu. Gençlik alanında çalışma yapan derneğimiz spor, sanat, eğitim gibi konularda gençlerin kendilerini ifade edebildikleri bir alan yaratarak çalışmalar gerçekleştiriyor. Çalışmalarımıza katılan engelli, engelsiz tüm gençler engellilik meselesine hak temelli bakıyor. Örneğin, gençlerimiz mavi kapak toplamazlar. Çünkü engelli aracı edinmeleri sosyal bir haktır. Derneğimiz en son Bilgi Üniversitesi "Bir Maruzatım Var" projesine katılımcı ve Toplum Gönüllüleri Vakfı "İnsan Hakları İçin Genç Kampüs" projesinde ise Adana bileşeni olarak yer aldı.

Bir gençlik derneği olarak kamu ile diyalog ve iş birliği geliştirebiliyor musunuz?

Kamu ile yeteri kadar diyalog kurduğumuzu söylemek elbette mümkün değil. Bunun temel sebebini 15-29 yaş arası 19 milyon gencin yaşadığı ülkemizde maalesef bir gençlik politikasının olmayışı olarak görüyorum. Kamu ile diyalogun iyileştirilmesi için her şeyden önce kamunun gençleri sorun olarak görmekten vazgeçip gençleri kaynak olarak görmesi gerektiğini düşünüyorum. Şu ana kadar kamu ile hiçbir ortak proje yürütmedik. Yedi yıldır Paralimpik Oyunlar için sporcu yetiştiren, katıldığı son üç Türkiye Şampiyonasında (masa tenisi, atletizm alanlarında) 19'u altın toplam 41 madalya, Dubai'de atletizm yarışmasında 100 metrede bronz madalya kazanan sporcularımız olmasına rağmen, kamudan aldığımız tek ve en önemli destek dokuz aydır Büyükşehir Belediyesinin spor fonundan yararlanıyor olmamızdır.

Yerel ve merkezi karar alma mekanizmalarına katılabiliyor musunuz? Örneğin Adana Kent Konseyi'ne genel olarak katılım nasıl?

Gençlik örgütlerinin karar verme mekanizmalarına katılımı elbette yeterli değil. Yerelde tüm gençlik örgütlerinin Kent Konseyi Gençlik Meclisi'ne katıldığını düşünmüyorum. Biz Kent Konseyi Gençlik Meclisi'nde yer almıyoruz, çünkü meclis gayet siyasi bir yapıya sahip ve STÖ'ler çalışmalara davet edilmiyor.

Hem gençlik, engellilik, hem de spor alanında çalışan bir dernek olarak belediyelerin ihtisas komisyonlarında yer alıyor musunuz? Belediye Meclis toplantılarını izliyor musunuz?

Hayır, ihtisas komisyonlarını belediye kendi belirliyor ve davet ediyor. Şimdiye kadar hiç çağrılmadık. Meclis toplantılarını da misafir olarak izleyebiliriz ancak meclis toplantı zamanları herhangi bir yerde ilan edilmiyor. Meclis üyeleri tek tek aranıp çağrılıyorlar.

Belediyelerin stratejik plan ve bütçe hazırlama toplantılarından haberdar oluyor musunuz?

Belediyelerin Stratejik Plan ve Bütçe Hazırlama toplantılarına gençlerin katılımı ile ilgili bilgim yok, bize davet gelmiyor. Örneğin, 11-12 Ekimde gerçekleştirilen Adana Büyükşehir Belediyesi "Stratejik Plan, Bütçe ve Yerel Yönetişim Değerlendirme" toplantısına katılmadık haberimiz olmadı, sonradan duyduk.

Son olarak gençlerin karar alma mekanizmalarına katılımı için herhangi bir öneriniz olur mu?

Yukarıda belirttiğim gibi hükümetin gençleri sorun gibi görmekten vazgeçip kaynak gibi görmesi lazım. Yani gençlerin katılımını sağlayacak politikalar geliştirilmeli. Ayrıca, gençlerin karar alma mekanizmalarında yer almaları için yerel ve merkezi yönetimlere yaptırımlar uygulanmalı, gerekirse bir protokol hazırlanmalıdır.

Ortak akıl çerçevesinde yeni bir terminoloji

Ege Gençlik Meclisleri Birliği kolaylaştırıcılığını yürüten Serap Özbey ile sivil olmak ve gençlerin katılımı üzerine söyleştik.

Türkiye'de sivil olmak ve gençlik tanımı tam anlamıyla karşılığını buluyor mu?

Karşılığını bulduğunu söylemek eksik olacak. Geçmişte bilinçsiz bir duyarlılık varken şimdi duyarlı bir bilinçsizlik var. Türkiye, sorun çözme noktasında sorgulama arzusu ve sivillik olgusu ile yeni tanıştı. Sivil dediğimiz platformlara üye olmanın bir zorunluluk haline getirildiği görüyoruz. Yani sivillik ve gönüllülük bir zorunluluk durumu ile gölgeleniyor.

Hem sivil hem genç bir örgütlenme nasıl mümkün olabilir ve kapsayıcı hale gelebilir?

Gençler, geçmişe bağlı kalmayarak kendilerine ortak akıl çerçevesinde yeni bir terminoloji yaratır ve birbirlerini bu alanda destekleyerek ilerlerlerse, hem sivil hem de genç bir örgütlenmeden söz edebiliriz. Bunun için de mutlaka kurumsallaşmaya gereksinim yok. Herkes kendi başına sivil toplumun olmazsa olmaz parçası. Önemli olan bilinçli öz irade ile yer almak, talep etmek.

Gençlik örgütlenmesinde neler önemli? Neden bizler sivil toplum alanında yer almalyız?

Bireysellikten ziyade toplumsallaşma daha etkili. Toplumsallaşma için kadın, erkek, engelli, çocuk, genç bir araya geliyoruz. Geniş bir platform sayesinde haklarımızı öğreniyoruz. Bilinçleniyoruz, bilinçlendiriyoruz. "Ben varım"dan ziyade "biz varız" diyebilmek için örgütlenmeliyiz. Ancak anayasa bu konuda bizleri desteklemiyor. 1982 Anayasa'sında gençlik başlıklı tek bir

madde bulunuyor. O da 58. madde. Bu madde ise sivil toplum örgütlerinde yer alan gençliği, yani örgütlenmeyi desteklemiyor.

Bu maddenin ne anlamda yetersiz olduğunu düşünüyorsunuz?

Madde incelendiğinde koruyucu bir bakış açısı görüyoruz. Devlet, tüm vatandaşlarını ve haklarını korumalı, bu korumayı eşit gerçekleştirmeli. Ayrıca tüm sivil çalışmalar desteklenerek gençlerin örgütlenmesi ve gençler tarafından oluşturulan bütüncül bir gençlik politikasının yürütülmesi sağlanmalı.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü

1992 yılında Birleşmiş Milletler aldığı bir kararla, 3 Aralık gününü "Uluslararası Engelliler Günü" olarak ilan etti. Ardından 3 Aralık "engellilerin topluma kazandırılması ve insan haklarının tam ve eşit ölçüde sağlanması" amacıyla tanındı.

Farklılıkların temsil edildiği bir gençlik örgütlenmesine ihtiyaç var

Gençliğin yönetime katılımı konusunda Diyarbakır'da faaliyet yürüten Gençlik ve Değişim Derneği Başkanı ve aynı zamanda Ulusal Gençlik Parlamentosu Danışma Kurulu Üyesi Umut Suvari ile görüştük...

Türkiye'de gençlerin buldukları yerelerde ve ülke genelinde yönetim süreçlerine katılımlarını nasıl değerlendiriyorsunuz, yasalar nezdinde böyle olanaklar söz konusu mu ve ne derece uygulanıyor?

Aslında gençlerin buldukları yerde yönetim süreçlerine katılımlarını destekleyen – yasalar nezdinde - en önemli araç; Kent Konseyleri Yönetmeliği. Bu yönetmelik sayesinde gençler, gençlik meclisleri vasıtasıyla kent yönetimine katılabilirler. Önerileri, Kent Konseyi'nde tartışıldıktan sonra belediye meclisine taşınabiliyor. Yasal olarak Kent Konseyi Yürütme Kurulu'nda gençlik meclisinden temsilci bulunması da ayrıca çok önemli. Teorik düzeyde çok ideal ve aslında yerel demokrasinin iyi bir örneği olarak yapılan gençlik meclisleri bu anlamda, gençlerin yerel düzeyde yönetime katılabilecekleri en kapsamlı yapılar oluyor.

Gençlerin ülke genelinde yönetime katılmaları hususu ise; samimi olmak gerekirse yok denebilecek düzeydedir. Katılımcı, demokratik görünen birçok çalışma gerçekleştirilmekte; ancak içerisi doldurulamamaktadır. Örneğin; 2011 yılında, genel seçimlerden sonra kurulan Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 'Ulusal Gençlik ve Spor Politikası' hazırlanması için birçok yerel çalıştay gerçekleştirilmiş, bu çalıştayların çıktıkları ulusal bir toplantı ile (Gençlik Şurası) paylaşılmıştı. Ancak yerel çalıştay ve ulusal toplantı katılımcılarının nasıl belirlendiği, kurumsal temsiliyetin ne derece sağlandığı, farklı görüşlerin alınması için nasıl bir çaba harcandığı konusunda birçok soru maalesef yanıtız kaldı.

Tüm eksikliklere rağmen yine de gençlerin ulusal ölçekte yönetime katılabildikleri en önemli network Ulusal Gençlik Parlamentosu'dur (UGP). Ancak yasa ile düzenlenmiş bir yapı veya mekanizma henüz bulunmamaktadır. UGP dışında ulusal ölçekte kurulan birçok yapı (ulusal öğrenci konseyleri, lise birlikleri gibi) gençlerin ulusal çapta yönetime katılabilecekleri mekanizmalar olarak görülebilir. Ancak politika yapım süreçlerine katılım konusunda UGP dışında önemli çalışmalar yürüten ciddi yapılanmalar maalesef henüz oluşmuş değil.

Gençlerin yönetime katılımı bağlamında gençlik örgütleri üzerlerine düşen rolü oynayabiliyorlar mı? Sorunları aşmak nasıl mümkün olur?

Dernekler Dairesi Başkanlığı'nın rakamlarına göre son 6 senedir dernek sayılarında bir artış söz konusu. 2012 yılı rakamlarına göre gençlik (785 adet) ve öğrenci (340) temalı derneklerin toplamı, toplam dernek sayısının %1,22'sine denk gelmekte. Kurulan derneklerin hedeflediği kitleler itibarıyla de gençlere yönelik faaliyet gösteren dernekler %7,4'e tekabül etmekte. Her ne kadar gençlik alanında çalışan dernek ve üniversiteler düzeyinde kulüplerin sayısı artmış olsa da birçokunun misyonu daha çok proje üretmek veya bazı kurum ve kuruluşların katılımcı-demokratik bir karar alma mekanizmasına sahip olduklarını 'sembolik olarak' göstermek amacıyla kurulduklarına şahit olmaktadır. Bununla birlikte, kent yönetimine katılım konusunda çalışan gençlik derneklerinin de çok fazla olmadığını gözlemliyoruz.

Sorunları aşmak noktasında katılım, demokrasi ve insan hakları temelinde yapılan örgütlerin, gençlik özelinde farkındalık çalışmalarını arttırmalarına ve özellikle ulusal ölçekte farklılıkların temsil edildiği bir

gençlik örgütlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak bunun sahibi bakanlıktan ziyade gençlik örgütleri olmalıdır.

Diyarbakır'da bulunan kurumların gençliğe yönelik politikalarını nasıl değerlendiriyorsunuz, yeterli buluyor musunuz? Bu kapsamda Derneğinizi Gençlik Meclisi'ne ve Kent Konseyi'ne katılım sürecinden ve çalışmalarından bahsedebilir misiniz?

Diyarbakır'da bulunan hiçbir kurumun maalesef bütüncül bir gençlik politikası bulunmuyor. Gençlere yönelik zaman zaman gerçekleştirilen bazı sosyal çalışmaları - hiçbir stratejik planlamaya dayanmaksızın - 'gençlik politikası' olarak değerlendiriyorlar. Bu eksiklikle birlikte Diyarbakır'da yerel yönetimlerin gençlerden gelen önerileri destekleme, sahiplenme konusunda ise son derece değerli örnek çalışmalar gerçekleştirdiklerini de kabul etmeliyiz. Diyarbakır Kent Konseyi Gençlik Meclisi'nin Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ve dört ilçe merkez belediye ile imzalamış olduğu işbirliği protokolü en iyi örneklerden biridir.

İki yılı aşkın bir süredir Diyarbakır Kent Konseyi Yürütme Kurulunda yer alan derneğimiz, karar alma mekanizmalarına aktif bir katılım için her türlü fırsatı değerlendirmeye çalışıyor. Bunun en somut uygulamalarından biri de; Diyarbakır'daki belediyelerin, İl Özel İdaresi'nin, Dicle Üniversitesi'nin ve DISKI'nın bütçelerinin değerlendirildiği, bir sonraki yıl için görüş ve önerilerin tartışıldığı bütçe komisyonu çalışmalarıdır. Bu sayede, demek olarak hem söz konusu tüm kurumların bütçelerinden, gerçekleştirdikleri ve gerçekleştirmeyi planladıkları çalışmalardan

haberdar olmakta, hem de bu süreçleri etkileme şansına sahip olmaktadır.

Uluslararası alanda yürütülen çalışmalar göz önüne alındığında Türkiye'deki en aktif kuruluşlar arasında yer alan derneğimiz, Avrupa'daki yerel yönetimlerle Diyarbakır'daki yerel yönetimlerimiz arasında ortaklıklar geliştirilmesi konusunda da önemli ilişkiler gerçekleştirdi. Şu anda birçok görüşme gerçekleştirilmekle beraber, Transilvanya bölgesindeki belediyeler ile Diyarbakır Büyükşehir Belediyemiz arasında kardeş belediye olma konusunda yazışmalara başlandı. Gençlere yönelik faaliyetler gerçekleştiren bir dernek olmakla birlikte, bu yönlü büyük ortaklıkların geliştirilmesinde de etkin bir rol oynamamız, gençlerin karar alma mekanizmalarına teşvikini ve kent yaşamına katılımının yaygınlaştırması bakımından etkili olduğuna inanıyoruz.

10 Aralık İnsan Hakları Haftası

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 10 Aralık 1948 tarihinde İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'ni kabul ve ilan etti. İnsan Hakları Evrensel Bildirisinin kabul edilmesinin 10'uncu yıl dönümünde 10 Aralık 1958 tarihi Dünya İnsan Hakları Günü olarak kabul edildi.

Zihin iklimini değiştirmek gerekiyor

DeM Deneysel Eğitim Merkezi'nden Mustafa Erdoğan ile gençlik ve katılım hakkında görüştük.

Türkiye'de gençlerin buldukları yerelerde ve ülke genelinde yönetim süreçlerine katılımlarını nasıl değerlendiriyorsunuz, yasalar nezdinde böyle olanaklar söz konusu mu ve ne derece uygulanıyor?

Ülkemizde, henüz tam anlamıyla yeterli olmamakla birlikte, gençlerin yönetim süreçlerine katılabilecekleri, müdahale edip gündem yaratabilecekleri yasal olanaklar mevcut. Örneğin; Kent Konseyleri ve bu konseylere bağlı olan Gençlik Meclisleri gençlerin kendi seslerini yükseltebilecekleri önemli bir zemin. Bunun yanı sıra Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki yasama süreçlerine de gençlerin dâhil olabileceği bazı olanaklar bulunuyor. Hatta TBMM sürecine katılım ile ilgili YASADER, Bilgi Üniversitesi Gençlik Çalışmaları Birimi ve TOG'un ortaklaşa hazırladıkları "Gençler için Yaşamaya Giriş" adlı el kitabını tavsiye ederim. Yani bu konuda hem mekanizma oluşturma hem de bilgilendirme noktasında önemli çalışmalar var.

Ancak yasal çerçeveden ziyade "gençlerde demokratik katılım noktasında gerçekten bir talep var mı?" sorusunu bence düşünmek lazım. Çünkü siz istediğiniz kadar yasal düzenlemeler ve katılım mekanizmaları kurun, bu sürece dâhil olma noktasında gerekli farkındalığı oluşturamıyorsanız, bu mekanizmalar beklenen işlevselliği gösteremeyebiliyor. Özellikle 1980 sonrası, hem aileler tarafından hem de sistem tarafından "politikadan" uzaklaştırılan gençlerin şimdi yalnızca katılım mekanizmaları oluşturarak yönetim süreçlerine katılımlarını beklemek yanlış olur. Bu konuda gerekli mekanizmaları geliştirmekle beraber aynı zamanda gençler arasındaki zihin iklimini de haklar ve sorumluluklar temelinde evirmek gerekiyor. Katılım dediğimiz süreç aslında bütüncül bir kavram. Genç, kendi hayatı ile ilgili kararlarda söz sahibi olamıyorken, gittiği okulda veya üniversitedeki kararlarda söz sahibi olamıyorken, hatta olmaya çalıştığında bin bir zorlukla karşılaşırken, gençlerin daha makro seviyedeki karar alma süreçlerine katılımlarını beklemek de çok mantıklı değil. Bu nedenle zihin iklimi diyorum. Gençler arasında bu konuda özellikle farkındalık yaratacak çalışmalara ihtiyaç var. Eğer bu farkındalık yükseltilebilirse, zaten gençlerden katılıma yönelik talep kendiliğinden ortaya çıkacaktır. O vakit, hem var olan mekanizmaların işlevselliği artacak hem de bu mekanizmalara gençler şekil verebilecektir.

- Peki, bu farkındalık nasıl yaratılabilir?

Kolay değil elbette ama imkânsız da değil. Bu konuda Türkiye'de faaliyet gösteren önemli sivil toplum örgütleri var. Belki de bu örgütlerin bir araya gelerek bütüncül bir strateji oluşturması önemli bir başlangıç olabilir. Yapılacak çalışmaların muhtevisiyatı da önemli tabii. Yalnızca bilgi aktarmaktan bahsetmiyoruz. Çünkü bilgi, farkındalığı destekleyen bir unsurdur ancak tek başına farkındalık oluşturmaya yetmez. Üniversitelere veya liselere gidip, "bakınız yasal haklarınızın şunlar şunlardır" demek yeterli değil. Ciddi bir eğitim sürecine ihtiyaç var. Farkındalık ve beceri geliştirmeye odaklanmış eğitimler ile gençlerde zihinsel ve tutumsal

dönüşümler edinilebilir. Bunun çok farklı yöntemleri ve örnekleri mevcut. Çünkü Türkiye'de öncelikle yapmamız gereken demokrasinin içselleştirilmesini ve bir kültür haline gelmesini sağlamak. Demokrasi ne yazık ki ülkemizde henüz bir kültür değil. Yani yaşamın her alanına nüfuz etmiş genel bir anlayış halinde değil. Bu elbette uzun bir süreç ama özellikle gençlere yönelik yapılabilecek bu tür bir farkındalık çalışması, gelecek kuşakları da dolaylı olarak etkileyecektir.

- Var olan gençlik yapılanmalarının toplumsal alanda ki işlevselliğini nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu kurumların toplumsal yapıdaki rollerini oynamada ne gibi sorunları olduğunu düşünüyorsunuz?

Ben bu konuda çok da kötümser değilim. Gün geçtikçe daha iyiye gittiğini düşünüyorum. Ancak bu elbette var olanın istenilen düzeyde olduğu anlamını taşıyor. Her gençlik örgütünün kendine has bir potansiyeli ve kapasitesi var. Ancak bu potansiyelleri, genellikle kısa vadeli planlanmış çalışmalara harcıyoruz. Aslında bir master plana ihtiyacımız var. İlgili gençlik kuruluşunun, kendi çalışmaları ve hedef kitlesine yönelik önce derinlemesine bir analiz ve bu analiz ışığında bir master plana sahip olması gerekiyor. Hatta diğer gençlik kuruluşları da bir araya gelerek kendi planlarını birleştirebilir ve daha makro bir plan da ortaya konabilir. Aslında bu konuda, biraz da iğneyi kendimize batırmamız gerekiyor. "Kamuda uyum ve koordinasyon yok" diye avaz avaz bağırarak "biz sivil toplum örgütleri", acaba kendi aramızda ne denli bir koordinasyon ve işbirliğine sahibiz? Bu noktadan sorunuza dönmek gerekirse, toplumsal alandaki işlevsellik elbette var ve gün geçtikçe de artıyor ancak var olan potansiyel ile sonucu kıyaslırsak, yöntem konusunda tekrar düşünmemiz gerekiyor.

İLERDE GENÇLİK GERÇEĞE YASASI ÇIKARTIRSANIZ, PAŞA OLAN BÜYÜK BÜYÜK DEDENİN GERÇEĞESİNİ DE DEĞİŞTİRİP YENİLERSİN..

Önyargılar Roman gençlerin aşması gereken bir engel

İzmir Dikili Roman Derneği'nden Sitem Kara ile " Türkiye' de Çingene Genci olmak" ve "var olmak için" üzerine kısa bir söyleşi gerçekleştirdik.

Türkiye'de Roman olmak ne anlama geliyor?

Tabii ki bizler de, binlerce yıllık tarihe dayanan evrensel bir kültür olarak, diğer kültürler gibi Türkiye'nin kültürel çeşitliliğini oluşturuyoruz. Ancak Roman/Çingene ismine yüklenen ve yakıştırılan olumsuz sıfatlar Romanlara karşı önyargı ile birlikte ayrımcı uygulamaların oluşmasına neden oluyor. Bu önyargılar bir Romanın hayatının her aşamasında aşılamayacak bir engel olarak karşısına çıkıyor.

Romanlara yönelik önyargıların kırılmasında kime/kimlere ne tür çalışmalar düşüyor?

Öncelikle, devletin rolü çok büyük. "Roman Açılımı" ndan sonra Roman/Çingenele ilişkin yasa ve mevzuatlardaki ayrımcı ifadelerde yapılan olumlu düzenlemelere rağmen; söz konusu ayrımcı ifade ve yaklaşımların toplumun zihnine kazındığını görüyoruz. Sorunun temelinde yıllardır göz ardı edilmenin, eğitimsizliğin, işsizliğin ve Romanlar için uygulanan yerleşim politikasının da rolü büyük. Ayrıca, Romanların örgütlenmesi ve STÖ'lerin mücadelelerindeki samimiyet ve başarıları bu ön yargıların kırılmasında ve sosyal entegrasyon sürecine büyük katkı sağlayacak.

Mahalleli Çingene/Roman gençleri olarak yaşadığınız sorunlar neler?

Roman/Çingene genci olmak bence yeryüzündeki en zor şey. Sen Çingene bir gençsin iyi bir eğitim alamazsın; sen Çingene bir gençsin, kendi ırkından olmayana sevemezsin hatta senin binlerce yıldır özgürce dolaştığın bozkırdaki çiçeği bile... Bir işe başvurulduğu zaman eğer Roman mahallesinden geliyorsan

olumsuz cevaplarla karşılaşıyorsun. Dikili Roman Derneği olarak biz bu sorunları aşmak üzere Roman gençlere yönelik faaliyetler yürütüyoruz. Roman gençlerin özgüvenlerini kazandıracak çalışmalar; yurt içi ve yurtdışı çalışma ziyaretlerimize gönüllü genç üyelerimizi dahil ederek, eğitim atölye ve programlarına Roman gençlerinin katılmalarını sağlıyoruz. Ayrıca derneğimiz bünyesinde kurulan spor ve müzik gruplarımız yerel halkın katıldığı çalışmalarda kendilerini tanıtıyor ve özgüvenle Roman olduklarını ifade ediyorlar.

Gelecek beklentileriniz nelerdir?

Cehaletin, muhtaçlığın, horlanmanın, ayrımcılığın ve önyargıların olmadığı; çekinmeden kimliğini söyleyen, dilini konuşan ve kültürünü yaşayan Romanlar...

Denizli Kent Konseyi Gençlik Meclisi

Gençlerin Sivil Toplum Aktif Katılımı Denizli Kent Konseyi Gençlik Meclisi, "Gençlerin Sivil Toplum Aktif Katılımı" (For Active Youth Participation) projesini Denizli'de paylaştı. Projenin ana amacı; gençlerin sivil toplum örgütlerine katılımını arttırmak.

Gençlere; aktif katılım, temsili demokrasi, karar alma mekanizmaları içerisinde yer alma gibi konularla ilgili yaygın eğitim metotları kullanılarak eğitimlerin verilmesi ve ailelere yönelik de sivil toplum örgütleri ile ilgili bilgilendirici eğitimlerin verilmesi planlanıyor. Gençlerin sorunlarına yönelik karar alıcılar, gençler, STÖ'ler ve ailelerin bir araya gelmesi hedeflenen projede bir STÖ Fuarı da düzenlenecek.

Buradayız...

Özgürlüğünden Yoksun Gençlerle Dayanışma Derneği'nin (ÖZGEDER) suça itilmiş çocuk ve gençlerin yeniden suça bulaşmasının önüne geçilmesi için kurulan "Gençlik Destek Hattı" adlı proje uygulanmaya başlandı. İzmir Barosu'nda gerçekleşen tanıtım toplantısına Proje Koordinatörü Fulya Çay ile ÖZGEDER kurucuları Berrin Öktem ve Gülçin Sayan katıldı. Hollanda Büyükelçiliği'nin desteklediği proje sayesinde farklı sebeplerle suça bulaşmış çocuklara sahip çıkılarak, suç tekrarının önlenmesi hedefleniyor.

British Council ortaklığı ve Hollanda Büyükelçiliği'nin

BAKALIM HANGİ PARTİDEN
SİYASETE KATILCAZ ? ÖNCE
BEN ATIYORUM..

finansmanıyla hayata geçirilen "Gençlik Desek Hattı" ile tahliye sonrasında ve risk altındaki çocuklara ve gençlere ücretsiz telefon hattı 0 800 31 400 70 ve web sitesi üzerinden bireysel danışmanlık yapılıyor.

Türkiye'de bir ilk olan söz konusu projeye Adalet Bakanlığı başta olmak üzere üniversiteler, sivil toplum örgütleri, Meksa Vakfı; İzmir, Ankara ve Elazığ valilikleri ile belediye başkanlıkları destek veriyor.

Kaos GL'den Avukatlara Çağrı

Kaos GL Derneği, "Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği Ayrımcılığına Karşı Avukat Ağı" için çağrı yayınladı. Ağa katılmak için hukuk@kaosgl.org adresine bir niyet mektubu yazmanız yeterli.

Hayvanları Koruma Kanunu'na hayır!

Eskişehirli hayvan korumacılar, Hayvanları Koruma Kanunu'nda yapılacak olan değişikliklere tepki gösterdi. Eskişehir Adalar'da yapılan eylem çok sayıda hayvanseverin katılımıyla gerçekleştirildi.

Bir hayvansever yaptığı konuşmada tasarının kedi, köpek gibi hayvanların sokaklarda dolaşmasını yasaklaması ve bu konudaki sorumluluğun tamamen yerel yönetimlere verilmesinin son derece tehlikeli olacağını

belirterek, "evlerde bakılan hayvanların sayısına kısıtlama getirildi. Uygulamanın yönetmeliklere bağlaması, evlerini hayvanlarla paylaşan insanların özel yaşamlarına ve özgürlüklerine müdahale edecek keyfi uygulamaların önünü açmaktadır. Tasarının tehlikeli ırk adı altında hayvanları yaftalaması ve onları birer insan dostu olarak yetiştiren ailelerden kopartılacak olması vicdanlara sığmayan bir yaklaşımdır. Hayat hakkını hiçe saymaktadır. Bu uygulamanın sonunda hayvanların sonlarının ölüm olacağı açıkça

ANAYASANIN 56. MADDESİ
GENÇLERİ KUMARDAN, İÇKİDEN
KORUYO AMA KÖMÜRDEN,
YOKSULLUKTAN KORUYUKMUYO..

görülmektedir. Yeni yasa daha önce denenmiş ve de sonuçları itibarıyla insanlık ayıbı olarak tarih sayfalarında yerini almış ıssız adaya terk edilen sahipsiz hayvanların ölüme terk edilmesi yasasının yeni bir kopyasıdır" diye konuştu.

Denizli'de Müzakere ve Arabuluculuk Eğitimi

Denizli Sivil Toplum Kuruluşları Gelişme Platformu (DESGE) yeni ofisinde Müzakere ve Arabuluculuk eğitimi ile Sivil Toplum Örgütlerini ağırladı.

Denizli Sivil Toplum Kuruluşları Gelişme Platformu (DESGE) olarak, Denizli Yerel Destek Merkezi ofisinde "Müzakere ve Arabuluculuk" eğitimi verildi.

Denizli Sivil Toplum Örgütü Temsilcileri ev sahipliğinde, Serdar Doğan'ın ve Sultan Mutlu'nun eğitmenliğini yaptığı eğitim; Sabancı Üniversitesi Uyuşmazlık Analizi ve Çözümü yüksek lisans programı ile Uluslararası Genç Liderler Akademisi'nin ortaklaşa geliştirdiği "Müzakere ve Arabuluculuk" eğitimine 25 STÖ temsilcisi katıldı. Simülasyon ve pratik uygulamaların olduğu eğitimde Denizli'de "Sivil Toplumda Arabulucu Olmak!" konusu işlendi.

2013 Diyarbakır Surları Yılı olsun

Diyarbakır Kent Konseyi, Tarih, Kültür ve Kentleşme Ana Çalışma Grubu'nun öncülük ettiği "2013 Diyarbakır Surları Yılı Olsun" kampanyası başladı.

Kampanyanın amacı; surların mevcut fiziki durumunun iyileştirilmesi ve dünya mirasına dahil edilmesi. Kampanya kapsamında kentlinin çeşitli yerlerine imza standı kuran Kent Konseyi aktivistleri, topladıkları imzaları Cumhurbaşkanlığı'na ve Kültür Bakanlığı'na gönderecek. Kampanya ile hem Kültür Bakanlığı nezdinde hem de UNESCO tarafından Diyarbakır Surları'na daha fazla ilgiyi çekmek hedefleniyor. Kent Konseyi'ne dahil olan sivil toplum kuruluşlarının yanı sıra kentteki bir çok sivil örgütün de desteklediği kampanya dahilinde

Kültür Bakanlığı'ndan UNESCO'ya çağrıda bulunup Diyarbakır Surları'nın "Dünya Mirası Listesi"ne alınması da talep ediliyor.

2013 yılının "Diyarbakır Surları Yılı" olmasını hedefleyen aktivistler, oluşturdukları web sayfası (www.diyarbakirsurlari.com) ve çalışma grupları ile birlikte çeşitli etkinliklerle konuyu gündemde tutmak istiyorlar.

YAKINDA MECLİSTE
ÇOCUK VE GENÇLİK
İHTİSAS KOMİSYONU
OLUŞTURUYORUZ, GELİP
AVAKKABI BOYAYIBİLİRSİNİZ
ÇOCUKLAR..

Sivil Aktivistler

Özlem Ezgin, Şebeke Projesi Koordinatörü

1982, Mardin doğumlu. Lisans eğitimini Marmara Üniversitesi Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Bölümünde tamamladı. Yüksek Lisans eğitimini İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Bölümünde, Alevi Gençlerle beraber hazırladığı bir tez çalışması ile tamamladı. 2005 yılından bu yana gençlik alanında çalışıyor. Şu an İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi'nin yürüttüğü bir gençlik projesinin koordinatörlerinden.

Şebeke: Gençlerin Katılımı Projesi'ni yürütüyorsunuz. Ne anlamalısınız gençliğin katılımından?

Gençliğin katılımı derken, gençlerin kendi hayatlarını ilgilendiren her türlü karar alma ve uygulama sürecinin içerisinde olmasından bahsediyoruz. Bu süreç özel hayattan kamusal hayata kadar birçok süreci, mekanı, kurumu, ilişkiyi kapsıyor. Gençlerin hayatları ile ilgili her türlü müdahalede bizzat kendi iradelerinin, tercihlerinin, seçimlerinin var olması gerektiğini düşünüyoruz. Bu bağlamda gençler dışındaki kişi ve kurumların da bu alanı sağlayacak şekilde dönüşümünü önemsiyoruz.

Şebeke projesi bu kapsamda neler yapmayı amaçlıyor?

Şebeke: Gençlerin Katılımı Projesi (ŞEBEKE), genç yurttaşların karar alma süreçlerine katılmalarının güçlendirilmesine dair bir projedir. Projenin amaçları arasında, gençler ile çalışan sivil toplum kuruluşlarının kamusal tartışmalara ve karar alma mekanizmalarına katılımını geliştirmek bulunmaktadır. Aynı zamanda gençlerin daha güçlü bir sivil diyalog ve toplumsal tartışmalara daha etkin katılımı için kapasitelerini güçlendirilmesi de hedeflenmektedir.

Şebeke, İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Merkezi tarafından, İstanbul Bilgi Üniversitesi Gençlik Çalışmaları Biriminin ortaklığı ile yürütülmektedir. Finansmanı, Avrupa Birliği tarafından sağlanan proje 24 ay sürecedir. Daha fazla bilgi almak için www.sebeke.org.tr adresinden web sitemize ulaşabilirsiniz.

Türkiye'deki mevzuat sivil toplumun, bu anlamda da gençliğin katılımı için uygun mu?

Malesef değil. Bugün birçok gençlik örgütü aynı zamanda mevzuat değişikliği için de çalışmalar yürütüyor. Karar alıcıların gençlere gerçekten ve etkin danışmasını ve aldıkları kararı bağlayıcı bulmasını gerektiren düzenlemeler mevcut değil. Çoğu zaman usulen bir katılım alanı yaratıldığını görüyoruz. Mevcut bazı yapılar da demokratik, temsili ve katılımcı olma konusunda gerekli temel unsurları sağlayamıyorlar.

Peki, gençlik alanında çalışan sivil toplum örgütlerine nasıl bir rol düşüyor?

Gençlik alanında çalışan sivil toplum örgütlerinin tüm gençler

ve kurumlar için ifade ve örgütlenme özgürlüğü alanlarının genişletilmesi için beraber çalışabilmesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bugün gerek gençlerin ifade özgürlüğü kapsamında gerekse de örgütlü yapıların örgütlenme özgürlüğü kapsamında oldukça büyük sıkıntılar yaşandığını görüyoruz.

Gençlik alanında çalışan bir aktivistin hayatı nasıldır?

Gençlik, diğer birçok çalışma alanı gibi kendisi dışındaki konulardan bağımsız ve başka konularla bağlantısız değil. Ülke ve dünya gündemindeki içinde doğrudan "gençlik" geçmeyen konular da aslında gençlerin hayatlarını doğrudan etkiliyor. Bütçe tartışmaları, tezkere kararları, çevre mücadelesi, kürtaj hakkı

tartışmaları, kamu hizmetlerine erişimde kılık kıyafet düzenlemeleri, kamu hizmetlerinde anadil kullanımı tartışmaları gibi birçok konu aslında gençleri oldukça yakında ilgilendiriyor. Bu yüzden her bir gelişmeyi yakından izlemek ve birçok mücadele alanını yakından takip etmek gerekiyor.

Bir yandan da ülkede gençlerle ilgili alanları gençler lehine genişletmek için çabalamak çok kolay değil. Gençlerle ilgili mevcut algıları gençler arasında kırmak bile son derece güç olabiliyor. Bu durumu son derece güncel olan seçilme yaşının 18'e düşürülmesine ilişkin tartışmada da görebiliriz.

STGM
Yönetim Kurulu
Yönetim Kurulu Başkanı: Levent Korkut
Başkan Yardımcısı: Hülya Denizalp
Genel Sekreter: Ozan Çakmak
Sayman: Betül Dinçer
Üyeler: Gürkan Banger, Fahri Huvaj, Şeyhmus Diken

Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Derneği adına sahibi: Levent Korkut
Sorumlu Yazışmaları Müdürleri: Özgür Mehmet Küçük, Ergün Kayabaş
Grafik Tasarım: Güllü Höyüç
Karikatürler: Sarkis Paçacı

ISSN 1306-5297

Sivil Toplum Geliştirme Merkezi
Tunus Caddesi 85/8,
06680 Kavaklıdere, Ankara
Tel: (312) 442 42 62 (pbx)
Faks: (312) 442 57 55
E-posta: bilgi@stgm.org.tr
Web: www.stgm.org.tr

STGM Diyarbakır Yel Destek Merkezi
Fabrika Cad. Sümerpark Kampüsü
Kent Gönüllüleri Binası Kat: 1 Diyarbakır
Tel: (412) 226 60 77 Faks: (412) 226 30 65
E-posta: diyarbakir@stgm.org.tr
Web: http://diyarbakir.stgm.org.tr

STGM Adana Yel Destek Merkezi
Kurtuluş Mah. Ziyapaşa Bul. Kızılay Kan Merkezi
Sok. (64010 Sok.) Dr. Muzaffer Ersalan Apt.
No: 14 K: 1 D: 1 Seyhan, Adana
Tel: (322) 453 04 50 - 51 Faks: (322) 453 04 02
E-posta: adana@stgm.org.tr
Web: http://adana.stgm.org.tr

STGM Eskişehir Yel Destek Merkezi
Deliklitaş Mah. Gürman Sokak
No: 16, 26090 Eskişehir
Tel: (222) 220 40 36 Faks: (222) 220 40 76
E-posta: eskisehir@stgm.org.tr
Web: http://eskisehir.stgm.org.tr

STGM Denizli Yel Destek Merkezi
Çamlaraltı Mah. Ulus Cad. Yüreken Apt.
Kat:4 125/4 Çamlık - Denizli
Tel: (258) 211 78 46
Faks: (258) 211 78 47
E-posta: denizli@stgm.org.tr
Web: http://denizli.stgm.org.tr

STGM İzmir Yel Destek Merkezi
1375 Sokak 24/8 35220 Alsancak / İzmir
Tel: (232) 463 69 62
Faks: (232) 463 69 63
E-posta: izmir@stgm.org.tr
Web: http://izmir.stgm.org.tr